

Plaatsingslijst van stukken betreffende H.A.C. Hildering, J.A. Punt en J. Burgersdijk

Levensjaren 1898-1986 (1926-1985)

Samengesteld door M.H. Koopman

Collectie HDC | Protestantse Erfgoed
Bibliotheek Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 1020
November 2018

Inleiding

Hermanus Antonius Christiaan Hildering was een predikant voor de Gereformeerde Kerken in Hersteld Verband (GKhv) en later voor de Hervormde Kerk. Hij werkte als zendingspredikant in voormalig Nederlands-Indië en voormalig Nederlands-Nieuw-Guinea. Daarna is hij in verschillende Nederlandse gemeentes actief geweest als predikant.

Hildering werd op 26 februari 1898 geboren in Amsterdam. Hij heeft aan de Vrije Universiteit theologie gestudeerd. Hij begon om 1922-1923 en had inschrijvingsnummer 960. Hij slaagde voor zijn kandidaatsexamen in 1930.

De oudste stukken in het archief hebben betrekking op de GKhv. De GKhv splitste zich in 1926 af van de Gereformeerde Kerken na het conflict tussen predikant Geelkerken en de Synode van Assen over de interpretatie van de eerste hoofdstukken van Genesis. Hildering besloot om in 1926 mee te gaan met de afsplitsing van Geelkerken en zijn kerk in Amsterdam-Zuid. Al in zijn studententijd werd Hildering actief als predikant voor de GKhv. Hij was vooral betrokken bij pogingen van de GKhv om een zendingsgebied toegewezen te krijgen. In 1930 werd besloten dat Hildering namens de GKhv zou worden uitgezonden naar Nederlands-Indië om daar te werken in de Chinese gemeenschap op Java.¹

Na de afronding van zijn studie theologie aan de VU in 1930 ging Hildering eerst samen met zijn vrouw J.A. Punt voor 2 jaar naar Amoy in China om de taal te leren en de cultuur te leren kennen. In 1932 vertrokken zij vervolgens naar Surabaya in Oost-Java. Hier werkte hij tot de bezetting door Japan als zendeling voor de GKhv. In deze periode was hij betrokken bij de Chinese Kerk in Oost-Java.² Daarnaast waren hij en zijn vrouw actief betrokken bij de Nederlandsche Christen Officieren Kring (NCOK) in Surabaya. Alhoewel Hildering reserve Tweede Luitenant was, werd hij als een van de weinige binnen de NCOK niet als officier aangeduid. Toch was Hildering actief lid. Zo werden een aantal bijeenkomsten van de NCOK bij Hildering thuis georganiseerd en werd Hildering vaak gevraagd om de bijeenkomsten in te leiden. Zijn betrokkenheid blijkt ook uit het contact dat Hildering na zijn vertrek uit Surabaya met de NCOK bleef houden.³ Ook onderhield Hildering actieve correspondentie met jeugdzendingsverenigingen van de GKhv. In deze brieven schreef Hildering over zijn werk als zendingspredikant en beantwoordde hij vragen van de jeugdzendingsverenigingen.

Het grote zendingsgebied en het kleine aantal mensen dat met Hildering aan de zending werkte, maakte dat het zendingswerk zelf ingewikkeld was. Er was meer werk te doen, dan praktisch mogelijk bleef. Hildering beschreef deze problemen in brieven aan Nederland. Hij noemde het werk bevredigend, maar moeizaam. Dit blijkt ook uit de onenigheid tussen Hildering en de zendingsdeputaten van de GKhv over het, volgens Hildering, te lage beschikbare budget voor de zending. Hildering beargumenteerde tevergeefs dat het beschikbare geldbedrag te laag is om het werk goed en volledig te kunnen uitvoeren, maar de zendingsdeputaten stelden dat al voor de zendingsmissie duidelijk was dat het beschikbare budget relatief laag zou zijn.⁴

¹ Zie inventarisnummers 4 en 5.

² Idem.

³ Zie inventarisnummers 10 en 17.

⁴ Zie inventarisnummers 1 en 9.

In de periode 1938-1942 schreef Hildering maandelijks pastorale brieven. Deze brieven begonnen met een voorwoord waarin Hildering de actualiteit bespreekt. Tijdens de Japanse bezetting van Oost-Java werd Hildering in een interneringskamp geplaatst.⁵

Na afloop van de Tweede Wereldoorlog keerde Hildering terug naar Surabaya. Vanwege de hereniging van de GKhv met de Nederlandse Hervormde Kerk werkte Hildering nu voor deze laatste kerk. Hij bleef tot 1952 in Oost-Java. Hierna keerde hij terug naar Nederland, waar hij predikant-directeur werd van het Zendingshuis in Oegstgeest. Hij werkte hier tot 1960. In de periode 1960-1968 werkte Hildering als predikant in Elden, bij Arnhem. In 1968 ging Hildering met emeritaat. Hij werkte hierna nog op veel verschillende plekken in Nederland als emeritus-predikant.

Vanaf het moment dat Hildering weer terugkeerde in Surabaya in 1945 mengde Hildering zich steeds vaker in maatschappelijke kwesties. In eerste instantie raakte hij betrokken bij een publiek en politiek debat over de Nederlandse militairen in Nederlands-Indië. Dit komt doordat hij in 1948 een controversieel stuk schreef over de misstanden van de Nederlandse soldaten in Nederlands-Indië ten tijde van de eerste 'politonele acties'. Dit stuk kreeg veel negatieve reacties vanuit militaire hoek. Een jaar later was Hildering betrokken bij het in Nederland bekend worden van de misstanden in Peniwen. In Peniwen hadden KNIL-militairen enkele mannen, waarbij ook Rode Kruis-medewerkers, zonder vorm van proces doodgeschoten. Hildering was degene die de officiële rapporten van de kerkeraad in Peniwen over de 'zuiveringsactie' van KNIL-militairen door had gestuurd naar de Nederlandse Hervormde Kerk. De Hervormde Kerk ging vervolgens over tot publicatie van deze stukken in Nederland, waar de affaire leidde tot Kamervragen en stukken in kranten.⁶ Zijn betrokkenheid bij dit thema blijkt ook uit de bijdrage van Hildering aan het VARA-programma *Achter het Nieuws* in 1969 (te zien in *Andere Tijden*). In dit programma werden de misstanden in Nederlands-Indië besproken naar aanleiding van een verklaring van Joop Hueting over zijn tijd als militair in Nederlands-Indië. Hildering ging specifiek in op de vraag waarom deze misstanden nu pas, 20 jaar na dato, bekend werden. Hildering stelde echter dat deze zaken in Nederland al eerder bekend waren en dat dit ook bleek uit de publicaties die al in 1949 zijn gedaan. Het gebrek aan aandacht in die tijd verklaarde hij als volgt, 'Nederland was doof en blind voor de werkelijkheid en de waarheid van de situatie.' Hij vergeleek de situatie in Nederland tijdens de bezetting, met de situatie in Nederlands-Indië. Hij stelde dat Nederland zich toen niet realiseerde dat

[...] Waar Nederland [om] heeft gezocht in de jaren van de bezetting, namelijk vrijheid, precies hetzelfde was als Merdeka [vrij, onafhankelijk] voor de Indonesiër.⁷

Na zijn terugkeer in Nederland toonde Hildering ook zijn betrokkenheid bij andere maatschappelijke thema's. In eerste instantie was dit de status van Nederlands-Nieuw-Guinea binnen het Nederlandse koninkrijk. Hildering schreef

⁵ Zie inventarisnummer 13.

⁶ *Aanhangsel Handelingen II* 1948-1949, 98 (via Staten-Generaal Digitaal). Zie onder meer Trouw van 23-01-1969, Leeuwarder Courant 29-03-1949, De Heerenveensche koerier van 05-04-1949 (via Delpher).

⁷ Jansen Hendriks, J. (Regisseur). (09-05-2002). *De Excessennota*, Andere Tijden. VPRO-NTR: Hilversum.

en verzamelde veel informatie over dit thema en leek onafhankelijkheid van Nederlands-Nieuw-Guinea te steunen. Uit verschillende krantenartikelen bleek dat deze politieke opvatting nog voor opwinding binnen de Nederlandse Hervormde Kerk heeft gezorgd. Hildering werd namelijk voorgedragen als waarnemend algemeen schoolbeheerder in Nederlands-Nieuw-Guinea in 1957. Een lid van de Nederlandse Hervormde Kerk had hier vervolgens bezwaar tegengemaakt, omdat Hildering 'op het Indonesisch standpunt zou staan' ten opzichte van Nederlands-Nieuw-Guinea. De synode besloot Hildering echter, met 1 tegenstem, toch te benoemen als waarnemend schoolbeheerder.⁸

De blijvende betrokkenheid en interesse van Hildering in de zending, ook na zijn terugkeer in Nederland, blijkt uit zijn grote verzameling documenten, krantenknipsels en zelf geschreven stukken over de zending en de relatie tussen Westerse en niet-Westerse kerken. Daarbij gaat het vooral over de vraag hoe de zending vanuit Westerse kerken naar niet-Westerse kerken zich verhoudt tot de ongelijkheid tussen deze gemeenschappen.⁹

Daarnaast was Hildering ook zeer actief binnen de oecumenische beweging. In de periode 1960-1962 was Hildering voorzitter van de oecumenische raad van Kerken in Arnhem en later vervulde hij ook functies binnen de Gemeenschap van Kerken in Rotterdam. Ook was Hildering betrokken bij het Interkerkelijk Vredesoverleg (IKV). Zijn betrokkenheid bij deze laatste organisatie uitte zich ook in een fel protest tegen kernwapens. Aardig om te vermelden is dat H.A.C. Hildering in 1981 een brief ontving waarin iemand hem vraagt een stemadvies te geven die aansluit bij zijn afkeer tegen kernwapens. H.A.C. Hildering adviseerde om PPR te stemmen.¹⁰

De echtgenote van Hildering, Jannetje Adriana Punt werd in 1902 geboren in Rotterdam. Punt trouwde in 1930 met Hildering ook in Rotterdam.¹¹ Over het leven van Punt is verder niet veel bekend. Wel is bekend dat zij, na terugkeer van de zending, betrokken was bij de gemeentelijke Hervormde Vrouwen Dienst in Arnhem. Het archief van Punt bestaat dan ook uit enerzijds privé-correspondentie en anderzijds stukken die betrekking hebben op de Hervormde Vrouwen Dienst.

Johanna Burgersdijk was hulppredikant voor de Nederlandse Hervormde Kerk en lid van de Hervormde Vrouwen Dienst. Burgersdijk werd geboren in 1906 in Utrecht. Na het behalen van haar kandidaatsexamen theologie in Leiden heeft Burgersdijk als hulppredikant voor de Helderingsstichting in Zetten gewerkt. Vervolgens werd ze in 1945 hulppredikant in Enschede-Lonneker. Daarna heeft Burgersdijk vanaf 1950 11 jaar als geestelijk verzorger gewerkt in het diaconessenhuis in Naarden. Van 1961 tot 1971 heeft ze als (emeritus-)hulppredikant in een ziekenhuis in Utrecht gewerkt. Vanaf 1973 heeft ze bijstand verleend in het pastoraat in Leiden.¹² Het archief van Burgersdijk betreft de Hervormde Vrouwen Dienst.

⁸ Zie onder meer Friese koerier 14-11-1957 (via Delpher).

⁹ Zie inventarisnummer 37.

¹⁰ Zie inventarisnummers 27, 30, 34, 67, 71.

¹¹ Geboorteregister Rotterdam nr. 999-01.1902G en Huwelijksregister Rotterdam nr. 999-06.1930J (via Stadsarchief Rotterdam).

¹² Handelingen van de vergadering van de generale synode der Nederlandse Hervormde Kerk op 19 en 20 juni 1973 in centrum Hydepark te Doorn (via Digibron).

Het archief

Het archief beslaat de periode tussen 1926 en 1985. Over de jeugd van Hildering is in dit archief geen informatie te vinden. De oudste stukken in dit archief hebben betrekking op de eerste jaren van de GKhv. Ook zijn er geen stukken uit de periode dat Hildering in Nederlands-Nieuw-Guinea was.

De inventaris is verdeeld in een het particulier leven en een publiek leven. Er is geprobeerd zoveel mogelijk de ordening van het archief zoals het werd aangeleverd te volgen. Op basis hiervan is er voor gekozen om het archief te ordenen aan de hand van de verschillende werkzaamheden van Hildering. Deze werkzaamheden zijn vervolgens chronologisch geordend.

Hierna worden enkele opmerkingen gemaakt waarin uitzonderingen op deze hoofdregel of bijzonderheden besproken. In de inventaris heeft de samenhang tussen de stukken de voorkeur gekregen boven de chronologie van de stukken. Dit betekent dat enkele stukken vanwege hun samenhang met andere stukken buiten hun tijdsperiode zijn ingedeeld. De jaartallen in de plaatsingslijst geven aan wanneer dit het geval is. In het verlengde hiervan is besloten om de preken, die de gehele periode van het archief beslaan, bij elkaar te houden. De preken zijn na de werkzaamheden van Hildering geplaatst.

Sommige delen van de documentatie zijn vanwege hun duidelijke samenhang met andere stukken in de chronologie van werkzaamheden geplaatst. Andere documentatie die geen directe binding had met andere delen van het archief zijn op het einde geplaatst. Veel als documentatie te typeren stukken bevatten aantekeningen van Hildering en maken daarom onderdeel uit van het archief.

De geboortekaarten, huwelijkskaarten, geboortekaarten, enzovoort zijn bij het particulier leven ingedeeld. Hier is voor gekozen, omdat deze kaarten niet geordend leken toen het archief werd aangeleverd. Daarnaast bleek de exacte relatie tussen Hildering en de afzenders in bijna alle gevallen niet te achterhalen.

De stukken met betrekking tot de NCOK vormden ten onrechte een aparte collectie binnen het HDC. Bij nadere bestudering van deze stukken bleek dit echter een onderdeel te zijn van het archief van Hildering. Daarom maakt het archief van de NCOK onderdeel uit van het archief van Hildering.

Ten slotte nog een opmerking over de bijdrage van Hildering aan de uitzending van *Achter het Nieuws* (genoemd in de biografische inleiding). In dit interview zegt Hildering dat in zijn archief stukken en publicaties te vinden zijn die betrekking hebben op de misstanden in Nederlands-Indië. In het archief zijn deze stukken helaas niet teruggevonden.

Het archief van Punt, de echtgenote van Hildering, is apart geordend, ook al was dit niet het geval toen de stukken arriveerden. Deze stukken zijn namelijk overduidelijk gerelateerd aan de werkzaamheden en het leven van Punt. De brieven die aan Hildering en Punt samen zijn geadresseerd zijn in het archief van Hildering gelaten.

Een klein gedeelte van het archief zijn de stukken van hulppredikant J. Burgersdijk met betrekking tot de Hervormde Vrouwen Dienst. In het archief is geen reden kunnen vinden hoe haar archief tussen het archief van Hildering terecht is gekomen. Ook zijn er geen aanwijzingen gevonden dat J.A. Punt en

J. Burgersdijk dezelfde commissies of vergaderingen van de Hervormde Vrouwen Dienst hebben bijgewoond. Vanwege het geringe aantal stukken is toch besloten om het archief van J. Burgersdijk onderdeel van dit archief te laten.

Samen met het archief van H.A.C. Hildering en andere archieven werden stukken betreffende de Nederlandse Christen Officieren Kring, opgericht 1929, overgebracht naar het HDC. Het bleek te gaan om van het archief van Hildering afgedwaalde stukken. Die stukken zijn aan dit archief toegevoegd.

Deze inventaris is gemaakt door M.H. Koopman, geschiedenisstudent aan de VU, in het kader van een stage bij het HDC in oktober en november 2018.

Leven in jaartallen

1898	Geboorte te Amsterdam
1916	Benoemd tot tijdelijk onderwijzer aan de Gereformeerde school no. 6.
1919	Benoemd tot res. Tweede Luitenant bij 7 ^e reg. inf. zee- en landmacht.
1923	Propedeuse VU
1926	Aansluiting bij Gereformeerde Kerken in Hersteld Verband
1930	Huwelijk met J.A. Punt
1930	Geslaagd voor kandidaatsexamen Theologie VU
1930-1932	Taal- en cultuurstudie te Amoy, China
1932-1952	Zendingspredikant Oost-Java
1936-1937	Verlof in Nederland
1942-1945	Internering in Nederlands-Indië
1949	Peniwen-affaire
1952	Benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau
1953-1960	Predikantsdirecteur van het Zendingshuis te Oegstgeest
1957-1958	Waarnemend algemeen schoolbeheerder in Nederlands-Nieuw-Guinea.
1960-1962	Voorzitter oecumenische Raad van Kerken Arnhem
1960-1968	Predikant Elden
1968	Verhuizing naar Rotterdam
1976	Verhuizing naar omgeving Arnhem
1986	Overleden te Doorwerth

Veel van deze jaartallen zijn niet in het archief te vinden. Voor deze tijdlijn is gebruik gemaakt krantenartikelen gevonden via Delpher. Zie Algemeen Handelsblad 15-05-1916, 16-06-1919, 14-11-1923, 22-03-1930; De Gooi- en Eemlander 22-12-1936; Telegraaf 08-02-1937; Algemeen Indisch dagblad 22-07-1952; Trouw, 29-6-1953, 26-09-1958, 23-01-1969.

Plaatsingslijst

H.A.C. Hildering

Particulier leven

1. Correspondentie over het leven als zendingspredikant in Surabaya en Nederlands-Nieuw-Guinea met personen in Nederland, 1930-1955.
1 omslag
2. Correspondentie met daarin overlijdensberichten en rouwkaarten, uitnodigingen voor huwelijken, felicitaties en uitnodigingen voor afscheidsdiensten van predikanten, 1937-1978.
1 omslag
3. Brief geschreven door H.A.C. Hildering met enkele krantenknipsels aan 'Jan' over Getuigenis, een open brief gericht aan Nederlandse hervormde kerkeraden en predikanten, 1976.
1 stuk
4. Uitnodiging voor een bazaar, georganiseerd ten behoeve van verbetering van geluidsinstallatie in de kerkzaal/ontspanningszaal, 1977.
1 stuk
5. Brief ontvangen van een observatie-en revalidatiecentrum voor jongeren in Arnhem genaamd 'Johanna Stichting' met daarin de tekst van een gehouden persconferentie over negatieve berichten in de media over financiële zaken, 1979.
1 stuk
6. Ontvangen brief met daarbij een krantenknipsel over de samenwerking van CPN, EVP, PPR en PSP in de Europese verkiezingen. Geadresseerd aan 'PPR Hildering', 1981.
1 stuk

Publiek leven

7. Stukken betreffende de eerste jaren van de Gereformeerde Kerken in Hersteld Verband (GKhv), 1926-1936.
1 omslag
8. Rapporten en brief betreffende het toewijzen van een zendingsgebied aan de GKhv, 1927-1930.
1 omslag

Zendingspredikant Surabaya voor Gereformeerde Kerken in Hersteld Verband 1930-1943

Correspondentie

9. Correspondentie met leden en Zendingsdeputaten van de GKhv in Amsterdam-Zuid in hoedanigheid als zendeling in Surabaya, 1930-1950.
1 omslag
10. Correspondentie met leden en Kerkeraden van de GKhv van andere locaties dan Amsterdam-Zuid in hoedanigheid als zendeling in Surabaya, 1931-1937.
1 omslag
11. Correspondentie met (leden van) zendingscommissies van de GKhv. Sommige brieven maken melding van donaties aan Hildering, 1932-1939.
1 omslag
12. Correspondentie met verschillende Zondagsscholen en Jeugdzendingsverenigingen over zijn werk als zendeling in Surabaya, 1932-1940.
1 omslag
13. Correspondentie met leden van de Nederlandsche Christen Officieren Kring (NCOK) te Surabaya betreffende het leven op Surabaya, het zendingswerk in Surabaya en de bijeenkomsten van de NCOK, 1933-1940.
1 omslag
14. Correspondentie over onenigheid tussen Hildering en de zendingsdeputaten van de GKhv over het beschikbare budget voor de zendingsmissie van H.A.C. Hildering. De correspondentie bevat ook het 'Rapport met Advies' van de zendingsdeputaten en de klachten van Hildering daarop in zijn brief genaamd 'Opmerkingen', 1934.
1 omslag
15. Correspondentie betreffende (s)preekverzoeken tijdens het verlof van Hildering in Nederland, 1936.
1 omslag

16. Correspondentie betreffende de GKhv. De brieven gaan over besluiten genomen op Vergaderingen van de HV, een jongen die onder pastorale hoede moet worden genomen, en evangelisatie-materiaal; rapport over de zending van de GKhv geschreven door Hildering; kopie van brief geschreven door Hildering aan het kerkbestuur van de Protestantsche Kerken in Nederlands-Indië om zijn benoeming als predikant in de Indische Kerk te aanvaarden, 1930-1939.
- 1 omslag
17. Kopieën van pastorale brieven die maandelijks zijn geschreven en verstuurd door Hildering. De meeste brieven zijn geschreven in het Nederlands, een aantal in het Maleis; lijst van geadresseerden van de pastorale brieven, 1938-1942.
- 1 omslag
- Documentatie**
18. Krantenknipsels betreffende de GKhv en maandbladen van de GKhv in Haarlem, 1929-1939.
- 1 omslag
19. Stukken en documentatie met betrekking tot de GKhv 1931-1938. Algemene uitnodiging voor een reünie van oud-HV predikanten, 1960.
- 1 omslag
20. Stukken en aantekeningen betreffende de NCOK, 1932-1941.
- 1 omslag
21. Stukken en bladen van jeugd- en jongerenverenigingen over zendingswerk. Sommige bladen bevatten bijdragen van Hildering, 1936-1939.
- 1 omslag

Zending voor de Nederlandse Hervormde Kerk 1945-1958

- Correspondentie**
22. Correspondentie met de Synode van de Nederlandse Hervormde Kerk in zijn hoedanigheid als zending (bevat brief ter ere van zijn 50 jarig jubileum als (zendings)predikant uit 1980); kopie van brief van Hildering verstuurd uit Surabaya vanwege de Zondag Trinitatis, 1946-1980.
- 1 omslag
23. Correspondentie met leden van de NCOK betreffende het leven in Surabaya, het zendingswerk in Surabaya en zaken betreffende de NCOK, 1946-1980.
- 1 omslag

Documentatie

24. Kerkbladen en aantekeningen van Hildering betreffende de hereniging van de GKhv met de Nederlandse Hervormde Kerk, 1945-1946.
1 omslag

25. Stuk van de Generale Synode van de Nederlandse Hervormde Kerk aan het bestuur van de Protestantsche Kerk in Batavia over oecumenische samenwerking in Noorden Midden-Celebes, 1946; Stuk geschreven door J.C. van Veen vanuit Surabaya over de beweging Gemeente-opbouw, 1949; Stuk van een verklaring van de Generale Synode van de Hervormde Kerk over 'De Nieuwe Koers', zonder datum.
1 omslag

26. Stukken toegestuurd aan Hildering met aantekeningen over de oproep van de Generale Synode van de Nederlandse Hervormde Kerk tot bezinning op de verantwoordelijkheid van het Nederlandse volk inzake vraagstukken rondom Nederlands-Nieuw-Guinea, 1956.
1 omslag

(Emeritus-)predikant in Nederland 1960-1986

Predikant Elden (bij Arnhem)

27. Correspondentie betreffende de gemeentelijke Zendingscommissie Arnhem, 1961-1977.
1 omslag

28. Informatie van Stichting Werelddienst over verschillende thema's, 1959-1964.
1 omslag

29. Stukken betreffende de Oecumenische Raad van Kerken te Arnhem. De stukken bevatten brieven aan Hildering, aantekeningen ter voorbereiding gespreksbijeenkomsten en uitnodigingen voor gespreksbijeenkomsten, 1960-1962.
1 omslag

30. **Predikant in Rotterdam**
Correspondentie van Hildering met andere leden van de Gemeenschap van Kerken in Rotterdam Rechter Maasoever betreffende de Gemeenschap van Kerken (GvK), 1969-1970.
1 omslag

31. Correspondentie met de Arbeitsgemeinschaft der Kirchen und Religionsgesellschaften in Gross-Berlin, inclusief een kopie van 'Ergebnisse einer Studie des Süddeutschen Rundfunks', een brief over een studiereis naar Nederland inclusief programma en een document van de jongerenafdeling, 1969.
1 omslag
- 32-33. Stukken met aantekeningen van Hildering betreffende de Gemeenschap van Kerken in Rotterdam Rechter Maasoever, 1966-1971.
2 omslagen
34. Stukken betreffende een persconferentie over de voortgang van de samenwerking tussen de kerken verenigd in de GvK in Rotterdam Rechter Maasoever. De stukken bevatten aantekeningen voor de persconferentie, een overzicht van de redactieadressen van Rotterdamse kerkbladen, een (concept)brief om de pers uit te nodigen voor de persconferentie, en een (concept)perscommuniqué, 1969.
1 omslag
- Werelddiakonaat Nederlandse Hervormde Kerk**
35. Stukken met aantekeningen van Hildering betreffende de Afdeling Werelddiakonaat van de Generale Diakonale Raad der Nederlandse Hervormde Kerk, 1973-1978.
1 omslag
36. Stukken betreffende het besluit van de Generale Diakonale Raad der Nederlandse Hervormde Kerk om het besluit van de Wereldraad van Kerken om verzetsorganisaties in Zuid-Amerika, Afrika en Azië te steunen, 1971.
1 omslag
- Ingezonden brieven en stukken**
37. Ingezonden brieven en stukken uit kranten met bijdragen geschreven door Hildering in enkele kranten (*Hervormd Arnhem*, *Zuiderkruis*, *Trouw*); correspondentie tussen Hildering en derden betreffende zijn ingezonden artikelen verschenen in *Hervormd Arnhem*; Aantekeningen van Hildering voor bijdragen aan *Hervormd Nederland editie Overbetuwe-Grave* en een begroting van het blad 1957-1982.
1 omslag
38. Ingezonden stukken geschreven namens de Gemeentelijke Zendingcommissie Hervormde Gemeente Arnhem gepubliceerd in *Hervormd Arnhem*, 1974-1976.
1 omslag

Overige stukken met betrekking tot het werk als (emeritus-) predikant voor de Nederlandse Hervormde Kerk

39. Overige correspondentie betreffende het werk van Hildering als (emeritus-)predikant voor de Nederlandse Hervormde Kerk, 1966-1983.
1 omslag
- 40-41. Stukken en aantekeningen betreffende de NCOK, 1964-1979.
2 omslagen

Documentatie met betrekking tot het werk als (emeritus-) predikant

42. Documentatie en aantekeningen betreffende het werk als (emeritus-)predikant van de Nederlandse Hervormde Kerk, [1967-1978].
1 omslag
43. Stukken, krantenknipsels en aantekeningen over betreffende de Oecumene en de relatie tussen Westerse en niet-Westerse kerken, 1973-1974.
1 omslag

Preekaantekeningen en liturgie

- 44-74. Preekaantekeningen en liturgie
44. Prekenregister, 1960-1968 (preken in Elden).
45. Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, 1934-1975.
46. Jozua, Richteren, Ruth, 1 Samuel, 2 Samuel, 1 Koningen, 2 Koningen, 1 Kronieken, 2 Kronieken, Ester, 1932-1977.
47. Psalmen, 1948-1982.
48. Prediker en Spreuken, 1949-1980.
49. Jesaja, 1940-1981.
50. Jeremia, 1949-1978.
51. Ezechiël en Daniël, 1939-1979.
52. Hosea, Amos, Micha, Habakuk, Haggai, Zacharia, Maleachi, 1939-1979.
- 53-54. Mattheüs, 1940-1981.
55. Markus, 1962-1982.
- 56-57. Lukas, 1935-1984.
- 58-59. Johannes, 1947-1984.
- 60-62. Handelingen, 1935-1984.
63. Romeinen, 1954-1984.
64. 1 Korintiërs, 1957-1982.
65. 2 Korintiërs, 1947-1974.
66. Galaten, 1965-1976.
67. Efeziërs, 1951-1969.
68. Filippenzen, 1950-1981.
69. Kolossenzen, 1955-1978.
70. 1 en 2 Thessalonicenzen, 1953-1979.

- 71. 1 en 2 Timoteüs en Titus, 1955-1975.
- 72. Hebreeën, 1932-1976.
- 73. Jakobus, 1 Petrus, Judas, 1930-1980.
- 74. 1, 2, en 3 Johannes, 1933-1980.

Boekrecensies en tv- en radio-uitzendingen

- 75. Boekrecensies geschreven door Hildering en correspondentie met de Protestantse Stichting tot Bevordering van het Bibliotheekwezen en de Lectuurvoorlichting in Nederland betreffende deze boekrecensies, 1956-1958.
1 omslag
- 76. Aantekeningen en correspondentie betreffende enkele tv- en radio-uitzendingen waarin Hildering een bijdrage heeft geleverd, 1962-1969.
1 omslag

Overige documentatie

- 77. Volledige en onvolledige uitgaven van *Hervormd Arnhem* met aantekeningen van Hildering, 1973-1979.
1 omslag
- 78. Krantenknipsels betreffende enkele bekende personen en krantenknipsels betreffende personen gerelateerd aan de Nederlandse Hervormde Kerk. Deze krantenknipsels bevatten ook overlijdensberichten die uit de krant zijn geknipt, 1931-1976.
1 omslag
- 79. Kranten en krantenknipsels verzameld betreffende het werk als zendeling voor HV en predikant voor de Nederlandse Hervormde Kerk. De krantenartikelen hebben onder meer betrekking op China en het Interkerkelijk Vredesoverleg (IKV), 1956-1975.
1 omslag
- 80. Krantenknipsels en enkele stukken over andere religieuze stromingen. De krantenknipsels hebben betrekking op Jehova's getuigen, de Apostolische Geloofsgemeenschap, de Evangelische Broedergemeente, zevendedagsadventisten en de sekte van Lou de Palingboer, [1959-1970].
1 omslag
- 81. 3 krantenknipsels over het aantal nog levende ex-GKhv predikanten, een editie van *Bij een Uitgave van het Landelijk Open Deurwerk te Driebergen* en de Stichting lectuurarbeid te Harderwijk, en een uitgave van *De Havenloods*, een weekblad voor Rotterdam Rechter Maasoever, 1969-1980.

1 omslag

- 82-83. Documenten en aantekeningen betreffende kernwapens, de kerk in China, antisemitisme, William Carey, Nederlands Bijbelgenootschap, Dr. W.H. Teupken Stichting, affiche *Kom Op* over christelijk onderwijs en enkele documenten met onbekende herkomst, 1961-1979 en stukken zonder datum.
2 omslagen

Kaartjes met informatie over personen

84. Kaartjes met informatie over zendingsarbeiders. De kaarten bevatten in ieder geval de naam van de zendingsarbeider en de locatie van zending. Sommige kaarten bevatten ook een geboortedatum, adres en namen van andere gezinsleden. Ook bevatten de meeste kaartjes een jaartal, waarschijnlijk het jaar waarin het kaartje is gemaakt, [1943-1984].
1 doos
- 85-86. Kaartjes met informatie over verschillende personen en enkele organisaties. De kaarten bevatten in ieder geval een naam. De kaarten bevatten ook andere informatie, dit is per kaart verschillend. Deze informatie is bijvoorbeeld geboortedatum, adres, datum dat Hildering deze persoon heeft bezocht. De meeste kaartjes bevatten een datum, waarschijnlijk geeft dit aan wanneer Hildering dit kaartje heeft geschreven, [1945-1985].

Verjaardagskalender van Hildering.
2 dozen

J.A. Punt

Particulier leven

87. Correspondentie van Punt over privézaken, zoals vakantie en kerstmis, 1956-1964.
1 omslag

Publiek leven

- Correspondentie**
- 88-92. Correspondentie met leden van zendingscommissies van de GKhv betreffende het werk als zendeling, 1934-1938.
5 stukken
93. Correspondentie betreffende de (Provinciale Commissie) Hervormde Vrouwen Dienst (HVD) in Gelderland, 1956-1973.
1 omslag
- Documentatie HVD**
- 94-96. Notulen, jaarverslagen, presentielijsten, uitnodigingen voor vergaderingen van de (Gelderse) HVD. Sommige stukken bevatten aantekeningen van Punt, 1959-1975.
3 omslagen

J. Burgersdijk

Correspondentie

97. Correspondentie met betrekking tot de werkzaamheden van Burgersdijk voor de Hervormde Vrouwen Dienst, 1952-1960.
1 omslag

Documentatie

98. Stukken betreffende de Hervormde Vrouwen Dienst en de studiecommissie van de HVD. De stukken bevatten jaarverslagen, notulen van vergaderingen, aantekeningen gemaakt door Burgersdijk, algemene brieven verstuurd door de HVD, 1953-1960.
1 omslag